

Asia: VN/11255/2023

## Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tupakkalain muuttamisesta

### Lausunnonantajan lausunto

#### 2 § Määritelmät

-

#### 6 § Valviran tehtävät

-

#### 22 § Eräiden muiden tuotteiden valmistajan ja maahantuojaan yleiset velvollisuudet

-

#### 25 a § Savuttomia nikotiinituotteita koskevat vaatimukset

Lakiesityksen mukaan savuttomassa nikotiinituotteessa saisi olla nikotiinia enintään 20 mg/g. Yhden nikotiinipussin sisältämän nikotiinin määrä sen sijaan riippuisi pussin koosta. Lakiesityksen perustelutekstissä ja vaikutusten arvioinnissa tuodaan esille, että jo 16 mg/g nikotiinipitoisuus voi olla hengenvaarallinen, jopa tappava, lapselle. Esitys 20 mg/g pitoisuus on liian korkea, ja Suomen tulee seurata niiden maiden esimerkkiä, jotka ovat säätäneet matalammista nikotiinipitoisuuksista.

#### 29 a § Ilmoitukset savuttomista nikotiinituotteista

-

#### 29 b § Myyntimäärät savuttomista nikotiinituotteista

-

#### 30 § Eräitä muita tuotteita koskevien tietojen toimittamisen tapa, malli ja ajankohta

-

#### 31 § Vähittäismyyntipakkauksia koskeva yleissäännös

-

**39 a § Savuttoman nikotiinituotteen vähittäismyyntipakkauksen merkinnät**

-

**39 b § Savuttoman nikotiinituotteen vähittäismyyntipakkauksen muu ulkoasu**

Nikotiinipusseista on tehtävä mahdollisimman vähän houkuttelevia.

**39 c § Savuttoman nikotiinituotteen ulkoasu**

-

**40 § Varoitusmerkintöjä koskeva poikkeus ulkomaanliikenteessä**

-

**44 § Vähittäismyynnin luvanvaraisuus**

-

**48 § Ilmoitus nikotiininesteiden ja savuttomien nikotiinituotteiden vähittäismyynnistä**

-

**50 § Tukkumyynnin ilmoituksenvaraisuus**

-

**52 a § Tupakkatuotteiden ja savuttomien nikotiinituotteiden maustamiseen tarkoitettujen tuotteiden myyntikielto**

-

**53 § Kielto myydä alaikäiselle**

-

**58 § Etämyynnin kielto**

-

**59 § Tullihuutokaupalla myynnin kielto**

-

**60 § Tukkumyynnin rajoitukset**

-

**62 § Alaikäisiä koskeva maahantuontikielto**

-

**63 § Eräiden savuttomien tupakkatuotteiden maahantuontikielto**

-

**65 § Kielto tuoda maahan etäviestimen välityksellä hankittuja tuotteita**

-

**66 § Matkustajatuonnin aikarajat**

-

**67 § Matkustajatuonnin määrälliset rajat**

-

**74 § Yleiset tupakointikiellot**

-

**80 § Tupakointikieltoa koskevat opasteet**

-

**81 § Tupakointikieltojen toimeenpano**

-

**90 § Hakemusten ja ilmoitusten käsittelystä perittävät maksut**

-

**91 § Tupakkalain valvontamaksut**

-

**94 § Tuotevalvontaa koskevien tietojen tallentaminen ja julkaiseminen**

-

**97 § Vähittäismyyntiluvan peruuttaminen**

-

**100 § Myyntikielto**

-

**109 § Tupakan myyntirikos**

-

**113 § Tupakointirikkomus**

-

**117 § Myyntipäällykset**

-

**118 § Hallussapitokielto**

Nikotiinipussien lisäksi lakiin tulisi lisätä tupakan vastikkeet, jolloin kouluissa ja oppilaitoksissa olisi mahdollisuus paremmin puuttua lisääntyneeseen nikotiinittomien tai nikotiinillisten sähkötupakointivälineiden, ns. vape-laitteiden, käyttöön.

## 119 § Hävittäminen

-

## Voimaantulo

-

## Muuta kommentoitavaa?

Yleisesti lakiesityksen eri kohdissa esitetään toive tupakoivien siirtymisestä nikotiinipussien käyttäjiksi sekä nikotiinipussien vakiinnuttamisesta Suomen markkinoille. Tällaiset kirjaukset merkitsevät huomattavaa linjamuutosta Suomen tähänastiseen tupakkapolitiikkaan, jonka tavoitteena on tupakkalain 1 §:n mukaisesti ihmisille myrkyllisiä aineita sisältävien ja riippuvuutta aiheuttavien tupakkatuotteiden ja muiden nikotiinipitoisten tuotteiden käytön loppuminen. Kirjaus on myös pitkäjänteisesti ja ansiokkaasti savuttomuus ja nikotiinittomuustyötä tehneen Savuton Suomi 2030 -verkoston toiminnan vastainen.

Tutkimustulokset osoittavat nikotiinittomuustyön kansanterveydellisen arvon: Erittäin myrkyllisen aineen vaikutukset mm. luustoon, sydänterveyteen, aivojen rakenteeseen ja toimintaan, tarkkaavaisuuteen, ahdistus- ja masennusoireiluun, päihteiden käyttöön, sokeriaineenvaihduntaan ja sen myötä kakkostyyppin dia-betesriskiin, syöpäkuudoksen kehittymiseen sekä raskausajan käytön osalta sekä äitiin että sikiöön ovat kiistattomia. (THL 22.6.2023.) Lakiesityksen perusteleluihin kirjatuissa terveysvaikutuksissa todetaan, että uudistuksella olisi kielteisiä vaikutuksia ihmisen terveydelle ja ne myös lisääisivät käyttöä etenkin nuorten keskuudessa.

Haittojen ehkäisemiseksi nikotiinipussien sääntely tulee asettaa yhteneväiseksi muiden tupakka- ja nikotiinituotteiden kanssa. Niille tulee asettaa tiukat nikotiinirajat, säätää myynti luvanvaraiseksi, ottaa ne plain package -sääntelyn piiriin sekä kieltää muut makuaineet kuin tupakanmaku. Ikärajaksi tulee asettaa 20 vuotta, jota voidaan pitää yleisimpänä ehkäisykeinona nuorisokäytön karsimiseksi.

Myyntiin tulevien uusien nikotiinituotteiden rinnalla poltettavien tupakkatuotteiden ja nuuskan saatavuutta on kyettävä vähentämään Tupakkalain 1 §:n mukaisesti. Päijät-Hämeen hyvinvointialue nostaa esiin huolen nikotiinipussien myyntiin tulosta Tupakkalain tavoitteen vastaisena toimenä. Lisäksi hyvinvointialue esittää, että erityisesti nuorilla lisääntynyt sähkötupakointi eli vapettaminen ja tarve kertakäyttöisten sähkötupakoiden käytön ehkäisyyn huomioidaan osana lainsäädäntöuudistusta.

Leimio Susanna  
Päijät-Hämeen hyvinvointialue